

Křesťanství a politika

POLIS, která má svůj základ a opětovný zdroj obnovování v agoře, je nepochybně vynálezem řeckým. První křesťané se setkali s tímto vynálezem až v době jistého duchovního a myšlenkového úpadku a zároveň jisté značně perspektivní proměny původní řecké POLIS v římskou MEGAPOLIS resp. v době již ustavené mocné říše v politickou instituci nových dimenzí, která se stala odkazem Říma Evropě a po mnoha staletích i mimoevropským částem a civilizacím této planety. Křesťanské „církve“, tj. sbory, místní společenství neměly ani politický charakter, ani politické cíle. Důvody, proč křesťané byli ze strany Říma považováni za destabilizující skupiny či hnutí (podobně jako židé a proselitě, seskupující se kolem synagog ve všech větších nebo významnějších městech ve Středomoří), byly zejména náboženské, protože se soustřeďovaly především na jejich údajný ateismus, přesněji na jejich neochotu být loajální vůči v té době již zbožštěnému státu, vůči Římské říši. Bylo to svým způsobem správné rozpoznání: křesťanství přinášelo pozoruhodnou alternativu k politickým trendům a politickému vývoji tehdejšího „světa“: odmítalo všechny božské instance, které byl Řím ochoten uznat (a skutečně také uznával právě svou institucí Pantheonu), ovšem za předpokladu respektu k nejvyšší autoritě: státu = římské říše, a proklamovalo jinou říši, která není „z tohoto světa“, ale je každé pozemské autoritě nadřazena. Tato jiná říše není zásvětná, nýbrž naopak přichází a proniká svým působením do světa, který se sice jedinému pravému Bohu odcizil, ale musí být znovu proměněn podle původních a ničím jiným nenahraditelných a nezastupitelných božských záměrů. Tato proměna již nastala a pokračuje uprostřed všeho dění, které na to třeba vůbec nevypadá. Ježíšovo dobré poselství je svou podstatou vyhlášením přicházejícího království zcela nového typu, neboť nespočívá v dobyvatelství ani v organizační správní reformě a zavádění nových zákonů a nových politických struktur, ale v obratu, jímž musí projít každý jednotlivec ve svém nitru. Tím byly vlastně veškeré vnější politické a společenské pořádky (včetně morálky!) ne sice popřeny, ale určité relativizovány, a relativizovány tak byly i všechny tehdy běžné závazky, kladené na člověka, mezi nimi – jistě na prvním místě, jak to bylo ze strany Říma hodnoceno – i závazky občana obrovské říše, která byla nápodobou, ale zejména úspěšným vylepšením a zefektivněním pozoruhodného makedonského projektu, který skončil Alexandrovou smrtí. Přicházející nová říše s novým typem vlády neměla být v žádném případě konkurentem světských království, ba ani největší říše tehdy přítomné současnosti (a ovšem tím méně minulosti, tedy žádným „návrtem“ v běžném smyslu): šlo o vládu boží (ovšem jediného pravého Boha všech, ať ho uznávají nebo ne), o vládu nebes, tedy vládu spravedlnosti, která přichází z nebes na zem a setkává se souhlasně se vším, co je v lidských činech a myšlenkách pravého, protože postaveného na spolehnutí ne na věci dané, ani na ty nemocnější, ale na to jediné spolehlivé, co teprve přichází a co tu je přítomno jen v prvních projevech. Této nové vládě se mají a vpsledu musí podřídit všechny vlády pozemské, všechny jejich cíle, záměry a dokonce i mocenské prostředky musí být odvozovány z oné vlády přicházející a vůbec nezaložené na prostředcích světského panování, na moci, síle a násilí, musí být touto jedinou nejvyšší vládou spravedlnosti měřeny a v případě, že s ní jsou v rozporu, upravovány, opravovány a proměňovány.

(Praha, 980618-1.)